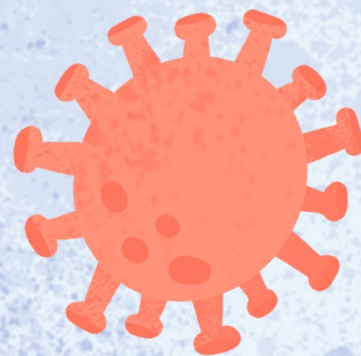
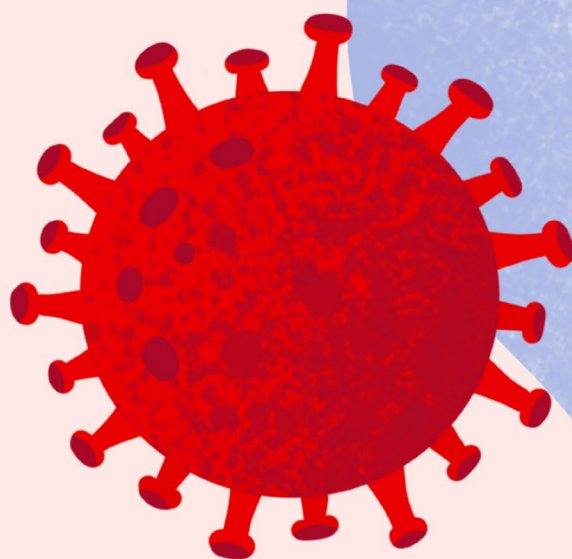

Coronapandemins effekter

Neuros medlemmar erfarenheter, sommaren 2020

Innehållsförteckning

Hälso- och sjukvård.....3

Diagram 1. Andel som nekats vård som en följd av omprioriteringar, av de som sökt eller haft inplanerad vård under pandemin

Diagram 2. Andel som nekats vård som en följd av omprioriteringar, av de som sökt eller haft inplanerad vård under pandemin

Rehabilitering.....4

Diagram 3. Andel av dem med inplanerad rehabilitering eller egen träning som svarade att den inte blev av, respektive genomfördes

Mående, hjälpinsatser och ekonomi.....6

Diagram 4. Några av pandemins konsekvenser för våra medlemmar

Diagram 5. Skulle du vara hjälpt av smittskydds- eller närståendepenning?

Bilaga: Vi besvarade enkäten.....8

Hälso- och sjukvård

I vår medlemsundersökning svarade hälften av dem som varit i behov av vård under coronapandemin att de valt att avstå hälso- och sjukvård på grund av smittorisk.

Vi frågade också våra medlemmar om de nekats vård som en följd av omprioriteringar, på grund av pandemin. Bland dem som haft vårdinsatser inplanerade, eller sökt vård under pandemin svarade upp emot 40 procent att de nekades vård, som en effekt av pandemin.

“Uppskjutna operationer, inställd sjukgymnastik, inställd smärtrehabilitering.”

“Skulle få en peg på grund av sömnsvärigheter, men valde att avstå på grund av smittorisken.”

Rehabilitering

Det har byggts upp en stor rehabiliteringsskuld under pandemin och vi riskerar en oersättlig rehabiliteringsförlust för många av våra medlemmar. Personer kan förlora funktionsförmågor för gott, på grund av utebliven rehabilitering.

Av de svarande som hade någon form av rehabilitering eller egen träning inplanerad svarar över 80 procent att deras rehabilitering eller träning inte blev av, som en följd av pandemin. I över 60 procent av fallen uppger svarande att beslutet att ställa in rehabiliteringen fattades av någon annan än dem själva.

Värt att nämna är också att över hälften av de svarande inte hade någon rehabilitering eller egen träning inplanerad under de första månaderna av pandemin. Det är bekymmersamt, i sig. Många med neurologisk diagnos är i behov av att träna kontinuerligt för att upprätthålla förmågor. De behöver därför ges förutsättningar för det.

Vi ser ett behov av olika lösningar för att personer fortsatt ska kunna få rehabiliteringsinsatser, trots en pågående pandemi. Väldigt få av de svarande, under tio procent, uppger att de har erfarenhet av rehabilitering på distans, med hjälp av digitala lösningar. Samtidigt svarade över hälften att de skulle vara intresserad av någon form av rehabilitering på distans, med hjälp av digitala lösningar, om de erbjöds det framöver. Här ser vi en stor förbättringspotential.

“Jag är själv arbetsterapeut och bedrövad över hur dåligt utvecklad den digitala verksamheten för rehab är.”

Många påpekar dock att de behöver genomföra träning som inte så lätt låter sig göras hemma. Till exempel vattengymnastik eller gymträning.

Flera uppger också att den sociala biten av träningen är väldigt viktig för dem. Men, många är som sagt ändå intresserade av att prova distanslösningar, som ett tillfälligt alternativ.

En hel del uppger dock att digitala lösningar är eller vore bra alternativ för dem, inte bara under en pandemi. Långa avstånd energikrävande transporter gör att en del föredrar det också annars.

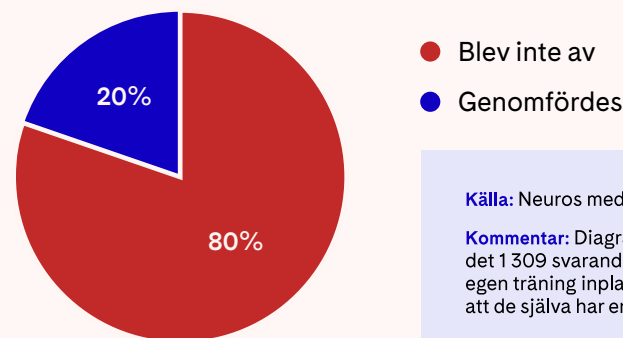
“Min sjukgymnastik genomförs vanligtvis på ett gym, men jag har valt att göra det jag kan hemifrån istället. Det går inte så bra tyvärr då jag inte kan använda kroppen som motvikt utan är beroende av maskinerna.”

“Gillar inte att ta mig till olika ställen. Bra om man kan få direktiv digitalt och kunna träna vissa saker hemma.”

“Rehabilitering på distans är inte optimalt, men i brist på annat är jag intresserad av att prova det.”

Diagram 3

Andel av dem med inplanerad rehabilitering eller egen träning som svarade att den inte blev av, respektive genomfördes.

- Blev inte av
- Genomfördes

Källa: Neuros medlemsenkät om coronapandemins effekter, 2020.

Kommentar: Diagrammet bygger på 1 167 personers svar. Utöver dem var det 1 309 svarande som inte hade någon neurologisk rehabilitering eller egen träning inplanerad. Frågan ställdes bara till dem som tidigare svarat att de själva har en neurologisk diagnos eller neurologiska symtom.

Mående, hjälpinsatser och ekonomi

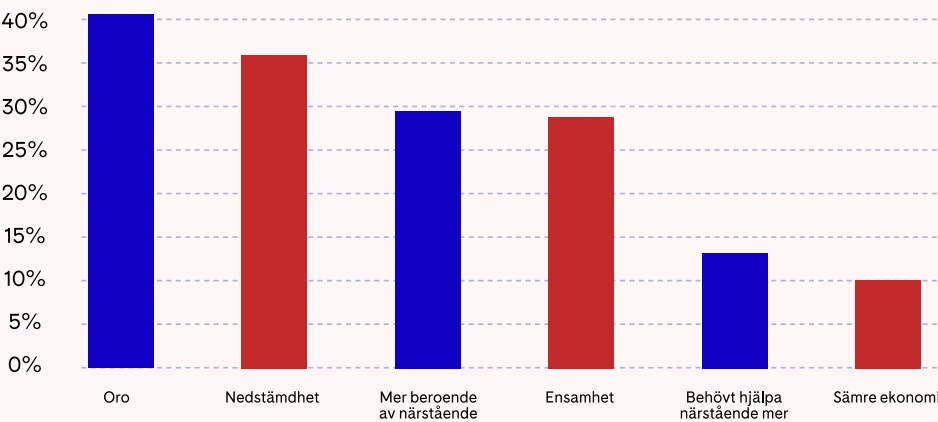
Många av våra medlemmar har känt sig oroliga, ensamma och nedstämda som en effekt av pandemin. Flera har också blivit mer beroende av sina närstående, eller upplevt att närstående blivit mer beroende av dem. I en del fall har det lett till en försämrad ekonomi.

Ett ökat beroende av närstående kan delvis förklaras av att många har avstått eller fått minskad hemtjänst eller assistans. En fjärdedel av dem som normalt har hemtjänst eller assistans, eller bor med någon som har det, svarar att de har avstått från någon av de insatserna på grund av smittorisk. Vidare är det 17 procent som anger att de själva eller någon de bor med fått minskad hemtjänst eller assistans, som en konsekvens av pandemin.

“Jag har inte vågat ha min assistent hemma!”

Diagram 4

Några av pandemins konsekvenser för våra medlemmar.

Källa: Neuros medlemsenkät om coronapandemins effekter, 2020.

Kommentar: Diagrammet bygger på 2 864 personers svar. Det var möjligt att ange flera svarsalternativ.

“Hemtjänst har känts otryggt. Nya människor varje dag. Inga munskydd och varit nära vid uppstigning, toabesök osv. Känt mig utlämnad.”

Ökat beroende av närstående kan också förklaras av att många behövt hjälp att handla och uträtta ärenden, för att kunna hålla sig isolerade.

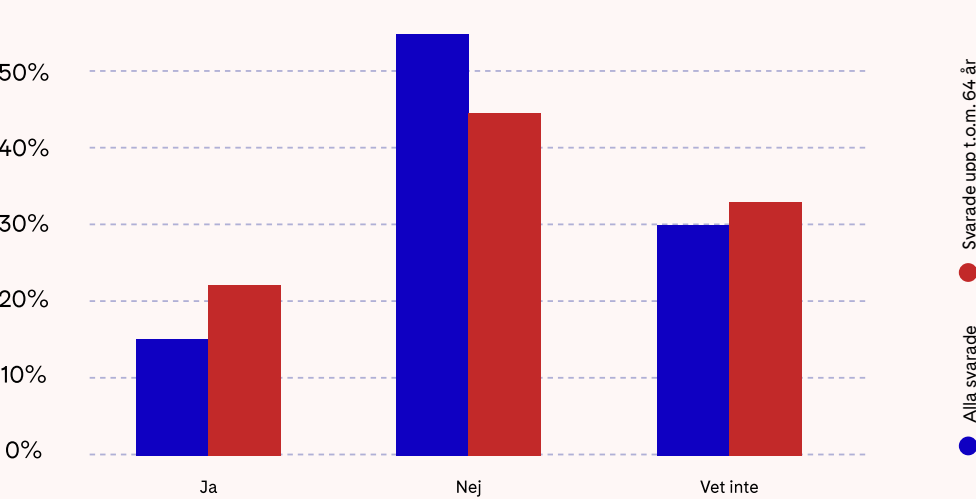
Personer som tillhör en riskgrupp och som vanligen förvärvsarbetar, men inte har möjlighet att jobba hemifrån, har drabbats hårt ekonomiskt. Riksdagens beslut om så kallad smittskyddspenning drog ut på tiden och gav inte täckning för hela perioden.¹ Även anhöriga, som bor tillsammans med personer som tillhör en riskgrupp och som inte kunnat arbeta hemifrån har försatts i en svår, ekonomisk situation.

Över 12 procent av de svarande upp till och med 64 år uppger att de har avstått från att arbeta på grund av smittorisk. Runt 10 procent av de svarande i samma ålderskategori bor med någon som har avstått från att arbeta på grund av smittorisk. Över 20 procent av dem i yrkesverksam ålder uppger att de vore hjälpta av en smittskydds- eller närståendepenning. Över 30 procent vet inte. Att så pass många inte vet beror troligtvis på den otydliga informationen från Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen, gällande vilka som befinner sig i riskgrupp på grund av neurologiska symtom.

“Vågar ej använda trygghetslarmet pga rädsla att bli smittad av hemtjänsten som varit hos sjuka patienter. Sambo tvingats ta tjänstledigt utan lön och jag måste betala alla räkningar och även sambos.”

Diagram 5

Skulle du vara hjälpt av smittskydds- eller närståendepenning?

Källa: Neuros medlemsenkät om coronapandemins effekter, 2020.

Kommentar: Diagrammet bygger på 2 569 personers svar. Av dem tillhör 1 469 personer åldersgruppen upp till och med 64 år.

¹Vår ordförande Lise Lidbäck och vår medlem Anette Petterson har intervjuats i Sveriges Radio Ekot om det här. Läs också Neuros uttalande här: <https://neuro.se/artiklar/vaard-och-rehabilitering/neuros-uttalande-till-beslutet-om-smittskyddspenning/>.

Bilaga: Vi besvarade enkäten

Enkäten skickades ut till Neuros medlemmar den 25 maj 2020.² 2901 personer besvarade enkäten, som var öppen fram till och med den 31 augusti samma år.

- ▶ Runt 60 procent av de svarande är yngre än 65 år.
- ▶ 70 procent av de svarande är kvinnor.
- ▶ 86 procent av de svarande uppgav att de själva har en neurologisk diagnos, eller neurologiska symtom.

²Enkäten skickades per e-post till 8723 mottagare. Av dem avvisade 828 automatiskt mejlet, vilket lämnar oss med 7895 levererade mejl. Vi skrev också in länken till enkäten i vår medlemstidning Reflex, eftersom vi inte har e-postadresser till alla våra medlemmar.
